

Piliscsaba Nagyközség Önkormányzata
Képviselő-testületének
2/2007. (II. 20.) rendelete
Piliscsaba természeti értékeinek védelméről és fenntartásáról

(egységes szerkezetben, hatályos 2020. június 5. napjától)

Piliscsaba Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24-25. §-ában kapott felhatalmazás alapján a természeti helyi értékek védelméről és megóvásáról, a helyi történelmi múlt tiszteletéből az alábbi rendeletet alkotja.

1. §
A rendelet hatálya

1. A helyi védelmi rendelet hatálya kiterjed Piliscsaba Nagyközség közigazgatási területén minden olyan természeti értékre, melyet az Önkormányzat Képviselő-testülete történelmi, néprajzi, biológiai, esztétikai értéke miatt védendőnek minősít, és külön jogszabályok alapján nem áll védelem alatt.
A védendő érték lehet: növény, növénycsoport, védett állat élőhelye (ökoszisztéma), földtani képződmény, szikla, forrás, talajszelvény, felszínalaktani képződmény stb.
2. A rendelet hatálya nem érinti a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezései alapján már korábban védelem alá helyezett értékeket, országos jelentőségű védett értékeket.

2. §
A helyi védelem fajtái

1. A helyi védelem a település és környezetének egészére, vagy összefüggő részére terjed ki, lehet területi és egyedi védelem.
2. Helyi védelmi területnek minősíthető a természeti környezet olyan összefüggő egysége ahol
- az adott terület, tájrészlet védett vagy fokozottan védett növény- vagy állatfajok élőhelyéül szolgál, illetőleg a tájrészlet, a természeti együttes a község egészének elválaszthatatlan vagy fontos eleme.
3. Egyedi védelem tárgya növény, növénycsoport, valamint az elválaszthatatlanul hozzájuk tartozó földrészlet, továbbá forrás, szikla, vízmosság, horhos, patak – patakmeder, illetve egyéb természeti képződmény.

3. §
A helyi védelem irányítása

1. ¹ A helyi védelem irányítása az önkormányzati Képviselő-testület és a jegyző hatáskörébe tartozik
2. A helyi védelem szakigazgatási, hatósági és szakhatósági feladatait szakirányú végzettséggel rendelkező polgármesteri hivatali dolgozó útján a jegyző, illetve jogszabályban meghatározott esetekben a polgármester látja el.
3. A helyi védelmi javaslatokhoz és fenntartási munkákhoz a helyi társadalmi szervezetek segítségét is igénybe kell venni.

---

¹ Módosította: Piliscsaba Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2013. (I. 18.) rendelet 1. §-a. Hatályos: 2013 január 19-től.

4. § Védetté nyilvánítás és a helyi védelem megszüntetése

1. A védetté nyilvánításról és a védelem megszüntetéséről az önkormányzat Képviselő-testülete rendelettel dönt.
2. Helyi védelemben való részesítésre és annak megszüntetésére bármely állampolgár, vagy társadalmi szervezet javaslatot tehet. A védetté nyilvánításra illetve a védelem megszüntetésére vonatkozó javaslatot az illetékes szakbizottság véleményére építve a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé.
3. A védetté nyilvánítás, illetve a védelem megszüntetését megelőzően ki kell kérni a védett érték területén működő illetékes természet- és környezetvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetek véleményét és az illetékes szakhatóságok állásfoglalását.
- 4.² A védett természeti értéket a polgármester és a jegyző által megbízott személy tartja nyilván, és gondoskodik a nyilvántartás folyamatos karbantartásáról..

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- védett természeti érték leírását, pontos helyét (helyrajzi szám), tulajdonosát, használóját, fényképet,
  - a védelmet megállapító rendelet számát,
  - a védelem szakszerű, rövid indoklását,
  - az ellenőrzés tapasztalatait,
  - a javaslattevő nevét.
5. A helyi védelemben való részesítésről, illetve annak megszüntetéséről írásban kell értesíteni:
    - az érték tulajdonosát, tulajdonosváltás esetén az új tulajdonost,
    - a földhivatalt,
    - a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot,
    - helyi területi védelem esetén az érintett utak, vízfolyások, közművek üzemeltetőjét, kezelőjét,
    - a védelemre, illetve megszüntetésre javaslatot tevő személyt, vagy szervezetet,
    - a természetvédelemmel foglalkozó civil és szakmai szervezeteket.
  6. A szabályozási tervek készítése során természeti és értékvizsgálati munkarészt is kell készíteni.

5. § A helyi védelem alatt álló értékek jelölése

1. A védelemben részesített területet, természeti értéket meg kell jelölni.
2. A védelmet jelölő táblán föl kell tüntetni a védett érték megnevezését, a védettség tényét és a védelembe vonás idejét.
3. A jelzés elhelyezéséről és karbantartásáról az önkormányzat gondoskodik.

6. § A védett értékek fenntartása, karbantartása

1. A védelemben részesülő értékek megóvása a település minden polgárának és a településen működő minden szervezetnek kötelessége.
2. Ha a védett érték fokozott megóvása megköveteli, a természetvédelmi hatóság is elrendelheti a karbantartásra, illetve a természeti értékek megóvására vonatkozó kötelezettség teljesítését.
3. A mezőőrnek és a közterület felügyelőnek kötelessége a védettnek minősített természeti értékek folyamatos ellenőrzése. Ha rongálást észlelnek, szükséges az azonnali intézkedés megtétele.

---

² Módosította: Piliscsaba Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2013. (I. 18.) rendelet 2. §-a. Hatályos: 2013 január 19-től.

7. §

A helyileg védett természeti területen végezhető beavatkozások

1. A védett természeti területen végzett munka a védett értéket és a terület jellegét nem változtathatja meg.
2. ³A védett természeti területen a védelmet érintő beavatkozás csak a jegyző és a polgármester engedélyével történhet.
3. -11 ⁴

8. §

A helyi értékek megóvásának szerepe a közművelődésben és az oktatásban

1. A természeti értékek tudat- és erkölcsformáló hatásának elősegítésére szorgalmazni kell az erre vonatkozó ismeretek terjesztését a települési oktatási, művelődési intézményekben, társadalmi szervezetekben, körökben, egyesületekben, cserkészképzésben.
2. A természeti értékek ismeretének terjesztése helyt kell, hogy kapjon a települési oktatás minden fokán és a helyi médiában (információs csatornák)
Az önkormányzat képviselő-testülete elvárja a társadalmi egyesületektől, szervezetektől, az intézményektől, a település lakosságától, hogy segítsék elő a rendeletben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását.
3. Minden év május 10. a Madarak és Fák Napja. E nap ünnepeinek, rendezvényeinek a lakosság – különösen az ifjúság – természetvédelem iránti elkötelezettségét kell szolgálnia, az önkormányzat fenntartásában működő közoktatási intézményeknél megünneplése kötelező.

Vegyes záró rendelkezések

9. §⁵

- (1) A közösségi együttélés alapvető szabályait megsérti az aki
  - a) a helyi védettség alá helyezett értéket megsemmisíti, megrongálja
  - b) a mellékletben szereplő védett értékek megjelölését eltávolítja, vagy megrongálja.
  - c) élő erdei fát vág ki engedély nélkül
- (2) A közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértője 30 ezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.
- (3) A közigazgatási bírság kiszabására Piliscsaba Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testületétől átruházott hatáskörben a jegyző jogosult.
- (4) Az eljárás lefolytatására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései az irányadók, beleértve a bírság összegének megállapításánál mérlegelendő szempontokra vonatkozó előírásokat.
- (5) Ha valaki élő erdei fát vág ki engedély nélkül, szakértőt kell kirendelni és a szakértői vélemény alapján kezdeményezni értékhatártól függően a rendőrségi vagy bírósági eljárást, illetőleg a közigazgatási bírság kiszabását.

³ Módosította: Piliscsaba Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2013. (I. 18.) rendelet 3. §-a. Hatályos: 2013 január 19-től.

⁴ Hatályon kívül helyezte Piliscsaba Város Önkormányzat Polgármesterének 14/2020. (VI. 4.) önkormányzati rendelet 20. § (3) bekezdése, hatályos 2020. június 5. napjától.

⁵ Módosította: Piliscsaba Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2013. (V. 15.) rendelet 4. §-a. Hatályos: 2013 május 15-től

10.§

A rendelet 2007. március 1-én lép hatályba, egyben hatályát veszti Piliscsaba Nagyközség Önkormányzatának a 6/1994. (V.30) Öt.r. számú az építészeti és természeti értékek helyi védelméről szóló rendelete.

11. §

A természeti értékek védelmét szolgáló kezelési terv a rendelet 1. számú mellékletét képezi.

12. §

Piliscsaba helyi természeti értékei védelmére vonatkozó kimutatást a 2. számú melléklet tartalmazza.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

Piliscsaba, 2007. március 1.

Kasza Péter
polgármester

dr. Peller György
mb. jegyző

A rendelet hirdetőtáblán történő kifüggesztéssel kihirdetve:

Piliscsaba, 2007. március 1.

dr. Peller György
mb.jegyző

1. sz. melléklet

Kezelési Terv

Piliscsaba Nagyközség Önkormányzatának igazgatási területében lévő helyi természetvédelmi értékekre vonatkozóan

Piliscsaba Nagyközség Önkormányzatának igazgatási területében lévő természeti értékek természetvédelmi kezelési tervének rendező elvei az 1996. évi LIII törvényben, valamint a 30/2001. (XII.28) KÖM. rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokban leírtakra tekintettel.

---

3. A természetvédelmi érték nyilvántartásának összeállítása (táblázat elkészítése)
4. A természetvédelmi érték helyének, tulajdonosának és kezelőjének pontos meghatározása
5. Megóvásának, fenntartásának, karbantartásának előírásai
6. A természeti érték 1996. évi LIII törvényben foglaltak szerinti megjelölése
7. A védelem indoklása és bemutatása
8. Az érték megóvására és helyreállítására vonatkozó javaslat
9. A védendő természeti értékekről fotó készítés
10. Az értékek áttekintő térképen történő megjelölése és megnevezése
11. Oktatási, nevelési és tájékoztatási célkitűzések érvényesítése
12. Turisztikai, rekreációs elvekre épülő utalás – hivatkozás
13. Természetvédelemmel is foglalkozó társadalmi szervezetek véleményének kikérése és bevonása a természetvédelmi rendelet kidolgozásába
14. Ellenőrzés megszervezése
15. Önkormányzati pénzforrások mobilizálhatósága helyi természeti érték megóvására vonatkozóan.
16. A helyi természetvédelmi értékek megóvására civil helyi társadalmi szervezetek bevonása. (Természetvédelmi Egyesületek, cserkészek)

/1,2 számú melléklet/

2. számú melléklet

<i>2. számú melléklet</i>					
<i>Törzskönyvi száma</i>	<i>Védendő dolog megnevezése</i>	<i>Helyszíne</i>	<i>Leírása</i>	<i>Indoklás</i>	<i>Megjegyzés</i>

2. számú melléklet

<p>1.</p>	<p>Piliscsaba Klotildliget parkjai, fasorai és fái</p>	<p>Klotildliget vasúti sínektől északra eső belterületi része, amelyet az alábbi hrsz-ok határolnak:090/1,091,099,0101,0103/4,0109,0111,329/2,1169,1170,1512/1,</p>	<p>Klotildliget teljes belterületében lévő erdei fák és cserjék. Különös tekintettel az utcákat kísérő fasorokra.</p>	<p>József főherceg utasítására létesítették a fasorokat és végezték a faültetést a XIX. század végén. Egyedülálló ékessége a régiónak. Továbbá Pest megye 7/1990.(IX.7)száma tanácsrendeletére alapozottan – védett, amelyet Piliscsaba-Klotildliget Községépítő és Természetvédő Egyesület közbenjárására hozott – került a védendő természeti értékekhez felvételre.</p>	<p>A védendő fák és fasorok átlag életkora 80-120 év között van. Fafajuk vegyes összetételű, főként erdei fából áll.</p>
<p>2</p>	<p>Fekete fenyő(Nagyfenyő) a Postaréti erdőben</p>	<p>Postaréti erdő 0103/1 hrsz.</p>	<p>A Postaréti erdőben a Deák Ferenc utca végén a Nagykopaszra induló turistaút elején álló fekete fenyő (Pinus nigra)</p>	<p>A fekete fenyő becsült kora 110-120 év. Egyedülálló ritkasága környezetének, a Posta réti erdőnek.</p>	

2. számú melléklet

3	Nagykopasz	Nagykopasz 0103/1 hrsz.	A Nagykopasz és csúcspontjának 500 m-es átmérőjű környezete az ott élő biocönózissal együtt. Magassága 447 m	A környék kedvelt kirándulóhelye. A zenitről szép kilátás tárul a környező településekre és Szlovákiára. Több védett növény pl. a tavaszi hérics(Adonis vernalis), tavszai csillagvirág (Scilla biofolia), odvas keltike (Corydalis cara) tömeges tenyésző helye	A zenitre (csúcspontra) felvezető turistaút feltárást igényel
4	Kiskopasz	Kiskopasz 652 hrsz.	A Kiskopasz és csúcspontjának 500 m-es átmérőjű környezete az ott élő biocönózissal együtt. Magassága: 354 m	Közkedvelt kirándulóhely. Több védett növény élőhelye	A csúcspont kiépítése (padok, tájékoztató táblák kihelyezése szükséges)
5	Ferenc forrás és környéke a Sumlinban	Sumlin 0111 hrsz.	Ferenc forrás a Sumlinban	A Ferenc forrás több mint 100 éves múltra tekint vissza. Vize több esszenciális ásványi anyagot tartalmaz. Vizének anion és kation tartalma jelentős.	Feltárást és rendbetételt igényel . Jelenleg elapadt.
6	Iluska forrás	Iluska forrás 093 hrsz. a Postaréti erdőben	Piliscsaba és Pilisvörösvár határában annak külterületében a Popilénia közelében van.	Kedvelt turista pihenő és kirándulóhely	A forrás eliszaposodó félben van, vízhozama csökkent. Tisztításra szorul. Kb. 2 l/perc a hozama

2. számú melléklet

7	Kálvária	080/4 hrsz.	Piliscsaba külterületében a hárshegyi erdőrészletben fekvő Kálvária (a kápolna és a felvezető stációk, a hozzá tartozó területtel (160m hosszban és 35 m szélességben, a Kálváriához tartozó biocönózissal együtt.	Katolikus kegyeleti hely több mint 100 éves múltra tekint vissza.	
8	Csabai gomba szikla	Hárshegyi erdő 080/4 hrsz.	A Gomba szikla és 150 m-es környezete	A környék egyedülálló szikla képződménye, amelyet a természet gomba formájúra alakított. Anyaga dolomit $CaMg(CO_3)_2$	Feltárást igényel
9	Erzsébet kút	Nádor erdő 070 hrsz.	Az Erzsébet kút és 50 m-es átmérőjű környezete és biocönózisa	Készült 1825-ben. Helytörténeti relikvia, több védett növény tenyésző helye	
10	Fekete fenyő fasor a Zrínyi utcában	Zrínyi utca 302 hrsz.	A Zrínyi utcában telepített fekete fenyő fasor	József főherceg idejében telepítették a klotildligeti fasorokkal együtt. Történelmi múltú fasor.	
11	Tulipán-fa (Liriodendron tulipifera) és liliumfa (Magnolia hybrida)	Gyógyszertár udvara 280 hrsz.	A Gyógyszertár előkertjében álló tulipánfa és hátsó kertjében álló liliumfa	Ritka fajok, amelyek speciális élőhelyen hatalmas méretűvé váltak, a környék ékessége.	

2. számú melléklet

12	Kislevelű hársfa (Tilia cordata) az Erdészkertben	Erdészkert 1216/1 hrsz.	Az Erdészkertben álló kislevelű hársfa és 50 m-es átmérőjű körzete.	A kislevelű hársfa kora jóval 100 év felett van. Helyi növényi relikvia, amelynek minden részében még igen intenzív a nedvkeringés. Az uradalmi erdészeti deponia létesítésének idején ültették.	Kellő védelemmel és gondozással még igen sokáig életképes marad.
13	Vadgesztenye fák (Aesculus hippocastanum) a volt Vasúti resti kertjében	Vasúti vendéglő udvara 318 hrsz.	A Vasút utcában lévő Vasút vendéglő belső udvarán álló vadgesztenye fák	A „vasúti resti” építésének idején telepítették a fákat. Helytörténeti érdekesség. A fák jellegzetes mikroklímát alakítottak ki fejlődésükkel, és jelenlétükkel az évtizedek során.	Feltétlenül megóvandó jelen állapotában.
14	Vadgesztenye fák (Aesculus hippocastanum) A Nagytemplom körül	Templom tér 2 hrsz.	A Nagytemplom köré telepített vadgesztenye fák	A vadgesztenye fákat a XIX. és XX. századforduló idején telepítették.	Ifjító felújításukról gondoskodni kell.
15	A köztemető fái	Köztemető 1215 és 1289 hrsz.	A piliscsabai köztemetőbe ültetett vegyes fa-fajú és különböző korú fák.	A köztemető árnyas mikroklímájának fenntartása érdekében a fák jelenlétére feltétlenül szükség van.	Folyamatos gondozást igényelnek a mikroklíma fenntartása érdekében.
16	Kenyérmezei patak	Kenyérmezei patak 016 és 2117 hrsz.	Kenyérmezei patak a (Garancsi úttól Piliscsaba közigazgatási határáig), és a patakot övező terület a patak partjától 10-10 m szélességű sávban	Élő vízfolyás, amely a Dunába torkollik. Több védett növény- és állatfaj élettere	A patak hulladéktól való megtisztítása és kotrása szükséges. Eliszaposodó félben van

2. számú melléklet

17	Ördögoltár szikla	080/4 hrsz. a lőtér felé vezető út mellett	Ördögoltár szikla és 150 m-es átmérőjű környezete	A környék jellegzetes sziklaképződménye. Anyaga dolomit $\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$	Országos Pannónia túra (kék túra) útvonal mellett helyezkedik el.
18	Ősök parkja	Garancsi út mellett 2112 hrsz.	A park és közepén szimbolizált gémes kúttal	A park és szimbolizált kút Piliscsaba etnikális múltjára ad visszatekintést	A szimbolizált kúthoz vezető feljárót bazaltkockakőre kellene kicserélni
19	Fényes-liget forrás	A Fényes-liget sétány bejárata mellett 1592/1 hrsz.	A kiépítése a lakópark közelsége miatt igen fontos	A forrás biocönózisa alakulóban van, a vize kismértékben termikus.	
20	Gyurgyalag revír (Merops apiaster) és 2000 m ² nagyságú környezete	Felszámolt illegális löszös homokbánya 3335 hrsz.	A Magdolnavölgy és Piliscsaba helységnévtábla között volt illegális homokbánya a 10-es út mellett	A homokbánya oldalfalaiba gyurgyalagok alakítottak költő üreget. A gyurgyalag költöző, védett, ritka madár	A kolónia biztonsága és védelme érdekében a revírt védeni kell

3. számú melléklet⁶

⁶ Hatályon kívül helyezte Piliscsaba Város Önkormányzat Polgármesterének 14/2020. (VI. 4.) önkormányzati rendelet 20. § (3) bekezdése, hatályos 2020. június 5. napjától.